

Läraren Per Olof Hansson, Dikanäs.

Text hämtad ur Nils Erikssons bok Vilhelminas Kommuns skolhistoria.

Småskolläraren Per Olof Hansson föddes i Kittelfjäll den 14 april 1867.

Hans föräldrar var hemmansägaren Hans Jonsson och dennes hustru Anna Karolina. De hade utom Per Olof fyra pojkar och fyra flickor.

Då första skolan inom Dikanäs kapellag inrättades år 1877 flyttade den med sina 12 veckors kurser mellan åtta byar. De större byarna fick därför skola högst vart annat år. P. O. Hansson fick därför liksom övriga barn i fjälltrakterna gå endast ett par terminer i skola.

På den tiden bedrevs emellertid en omfattande undervisning i hemmen. Detta gällde främst läsfärdigheterna så att alla barn skulle kunna läsa sin katekes och biblisk historia så grundligt, att de kunde den utantill. Annars löpte de risk, att icke bli konfirmerade. Läskunnigheten hade det goda med sig, att barnen kunde läsa allt de kom över.

Nybygggarsonen Per Olof Hansson hörde tydligen till dem, som uppövat sin läsfärdighet och sitt minne långt utöver det för den tiden vanliga. När han konfirmerades i Vilhelmina, uppmärksammade konfirmationsläraren Lars Dahlstedt honom och övertalade honom att söka in vid länsseminariet, som då var förlagt till Norsjö. Dahlstedt lånade honom först 150 kronor och sedan de medel han ytterligare behövde.

Pastor Dahlstedt skrev ett rekommendationsbrev, som Per Olof Hansson fick med sig till seminariet. Sannolikt var det bl.a. på grund av denna rekommendation, som Hansson blev inskriven vid "Västerbottens Länsseminarium" i Norsjö år 1884.

Ynglingen Per Olof Hansson hade lyckan att få inackordering hos klockaren Lidén. Här blev han upptagen som barn i huset. Så fort han var ledig så hjälpte han till på klockargården. Sommaren 1886 stannade han som dräng hos Lidén. Han behövde tjäna till sitt uppehälle sista terminen.

Den 10 och 11 dec. 1886 avlade Per Olof Hansson småskolläraryxamen och for därefter till Vilhelmina, där han redan hade plats. Pastor Dahlstedt hade nämligen genom brevväxling stått i förbindelse med föreståndarinnan för seminariet i Norsjö för att följa P O Hanssons utbildning. Han meddelade skolrådet den 7 augusti 1886, att Hansson med all säkerhet skulle avlägga examen vid höstterminens slut och skolrådet beslöt då att anställa honom vid "femte rotelagets mindre folkskola"

Enligt 1887 års statistik tjänstgjorde P. O. Hansson det året i Rönnäs, Strömnäs och Eriksberg. Men redan året därpå finner vi honom i hembygden. Där tjänstgjorde han i Mattsdal, Dajkanvik och Henriksfjäll. Sedan kom han att arbeta under hela sitt liv i olika byar inom kapellet. Sista åren hade han småskola i Dikanäs. Han pensionerades 1927 efter att ha tjänstgjort 41 år varav 40 i Dikanäs. Sedan vikarierade han några år efter pensioneringen.

Under första tiden av sin tjänstgöring var terminerna endast 12 veckor, varför han fick flytta på tre ställen under året.

Skollocalerna var som vanligt undermåliga. Hansson har berättat, att första tiden han var i Dikanäs fick han hålla skola i en s.k. sommarstuga. Köket användes som klassrum och i kökskammaren fick han bo. Väggarna var så glesa, att snön vid hård storm blåste igenom

springorna och över skolbänkarna och barnen i klassrummet. Bläckhornen måste han vid kall väderlek sätta på ”murkanten” under natten, så att de inte skulle frysa sönder. Efter 1910, då de första skolhusen uppfördes i Dikanästrakten, blev det något bättre både med bostäder och lärosalar.

År 1890 gifte sig P. O. Hansson med Vilhelmina Charlotta Westerlund. Makarna Hansson hade sju barn, en son och sex döttrar, varav en dog i späda ålder. När Hansson gifte sig, bosatte han sig i Sunnansjö, där han vid sidan av lärartjänsten skötte jordbruket med hjälp av sin hustru till långt efter sin pensionering.

Under flera år var han ledamot av taxeringsnämnden och i sju år ordförande i styrelsen för Vilhelmina övre sockenallmänning.

Den 16 augusti 1939 avled Per Olof Hansson något över 72 år gammal.

Hans måg, polismannen Erik August Vesterlund, Dikanäs, säger följande om sin svärfar: ”Per Olof Hansson var en gedigen person. Han skulle med någon utbildning bli konstnär, vilket framgår av de målningar han gjorde. Han utförde möbelsnickeri i rätt stor utsträckning vid sidan av skolarbetet. Han hade ett brinnande intresse för all vetenskap och teknisk utveckling i alla avseenden. Hanssons lärargärningar inom Dikanäs-bygden var varmt uppskattade av både barn och målsman. Hans gärning kommer förvisso att länge minnas i den bygd han tjänade.”